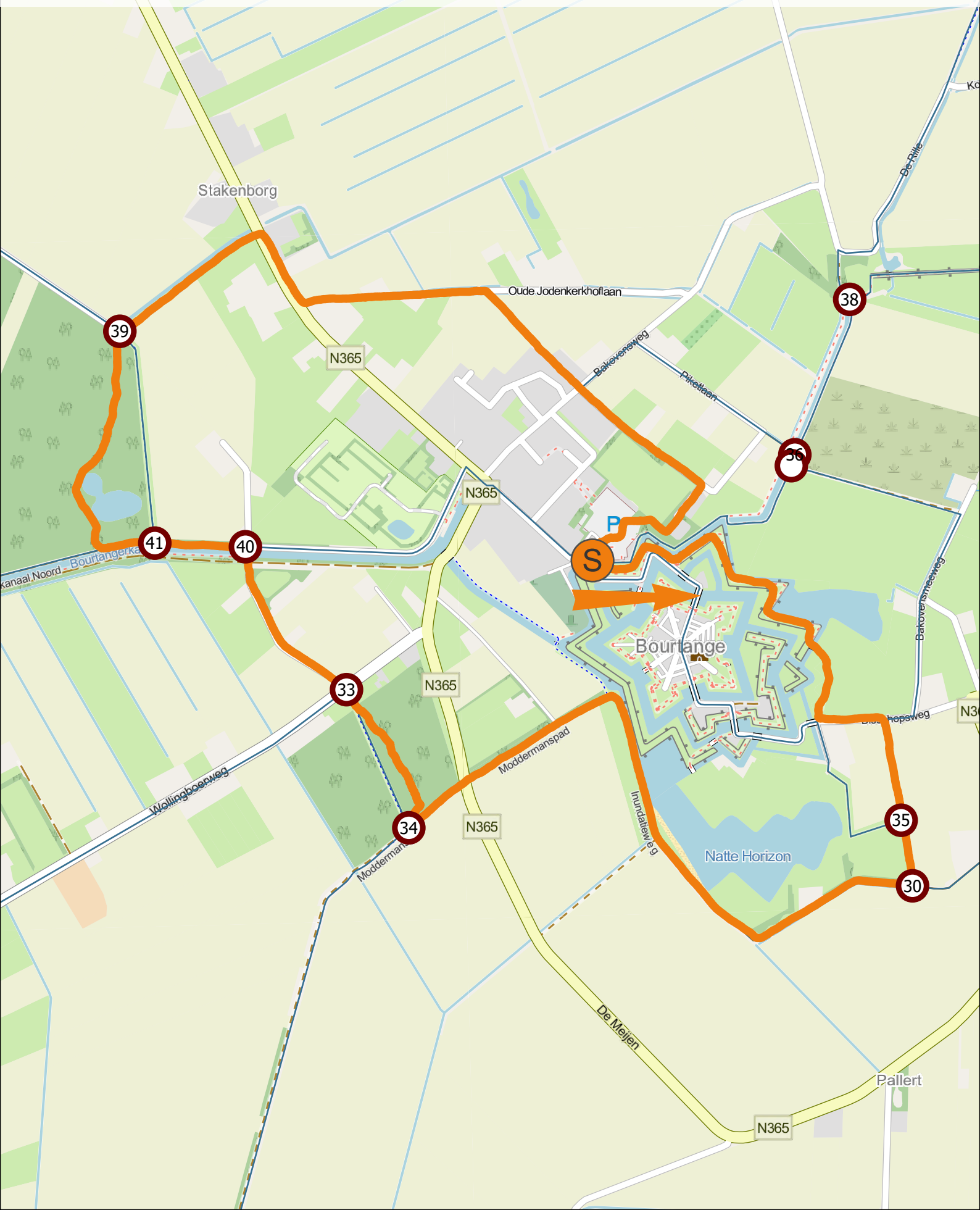

Rondom de vesting (6,5 km)

routebureau
 groningen

Route 16 Rondom de Vesting Bourtange, 6,5 km **Deze route is niet toegankelijk met hond.**

Bourtange was een zandrug in een onmetelijk moerasgebied, het Bourtanger Moor, en over die rug liep de enige begaanbare weg tussen de stad Groningen en de oosterburen. Geen wonder dat Diederik Sonoy en Willem Lodewijk daar een fortresse wilden. Ze leverden geen half werk: de stad Groningen maakt zich nog elk jaar vrolijk om de aftocht van de bisschop van Münster (Bommen Berend) in 1672. Bourtange heeft zich nooit onder de voet laten lopen.

De vesting, voor het laatst versterkt in 1742, heeft een redelijk bloei gekend door de combinatie van landbouw, handel, militaire activiteit en smokkel. Met name de Joodse gemeenschap zorgde voor een levendige middenstand; er was ook een tijdlang een markt en altijd veel handel met Duitsland. Joden uit de hele streek kwamen er naar de synagoge, die in 1842 door verbouwing van een militaire barak was ontstaan. Tot aan het begin van de twintigste eeuw had de Joodse gemeenschap een kleine begraafplaats in gebruik, het 'Beth Chajiem' wat 'Het huis van Leven' betekent. Het is vrij klein en men veronderstelt dat over de oorspronkelijke graven een nieuwe laag aarde is aangebracht. U komt hier langs bij punt 17 van de route. In de oorlog is vrijwel de hele Joodse bevolking gedeporteerd en vermoord. Aan de Nieuwerksweg is een monument ter nagedachtenis aan het Joodse echtpaar Ella en Mozes Braaf (punt 6 van de beschrijving).

Aan de Nieuwerksweg bevindt zich ook nog een galgenveldje. De galg herinnert aan een andere kijk op schuld en boete. Oost-Groningen kent nog een aantal oude galgenveldjes of -bulten, omgeven met verhalen over hekserij, marteling en terechtstelling

Waar nu het Moddermanspad loopt lag vroeger het Moddermansdiep, genoemd naar ingenieur Modderman, aangelegd t.b.v. de vestingwerken. Dit diep voerde water naar het voorterrein om het moerassig en dus ondoordringbaar te maken.

In de eerste helft van de twintigste eeuw is het diep gedempt en zijn er bomen geplant. In het voorjaar bloeien de krentenboompjes aan de linkerkant van het pad prachtig.

Beste wandelaar,
Heeft u genoten van deze wandeling? Stichting Wandelen in Westerwolde heeft 40 wandelingen in Westerwolde en het 100 km lange Westerwoldepad. Onze bijna 100 vrijwilligers zijn druk met het onderhouden en beloopbaar houden van deze wandelingen. Om dit voort te zetten zouden wij uw financiële bijdrage goed kunnen gebruiken. Via de hiernaast geplaatste QR-code komt u op een betaalverzoek waarvan u het bedrag zelf kunt aanpassen. Namens uw medewandelaars alvast hartelijk dank.

Start: Parkeerplaats informatiecentrum vesting Bourtange, Willem Lodewijkstraat 33.

De route is **gemarkeerd** door middel van bordjes als hiernaast afgebeeld:

Daar waar de straatnaam niet gelijk zichtbaar is, maar pas verderop, wordt deze in de beschrijving tussen haakjes vermeld.

Gebruikte afkorting WKP = wandelknooppunt.

Mogelijk knelpunt: overstapje in pad over de buitenwal (punt 3). De route is **niet toegankelijk met hond!**

1. Startpunt van de route is het hek rechts van het informatiecentrum. Op het hek bevindt zich ook het startbordje van de route.
2. Als u de parkeerplaats afloopt gaat u de eerste weg **linksaf** richting brug.
3. Direct na de brug **linksaf** het trapje op en de buitenwal van de vesting **volgen**. Aan het eind van deze wal, voor het water, maakt het pad een bocht naar links en via een overstapje blijft u de buitenwal **volgen**.
4. Vrijwel aan het eind van de buitenwal **linksaf** over een bruggetje.
5. Pad volgen tot aan verharde weg en hier **linksaf**.
6. Eerste weg **rechtsaf**, Nieuwerksweg (onverhard). (Gelijk links een bankje met monument).
7. Einde Nieuwerksweg (bij WKP 30) **rechtsaf**. Deze (beton)weg (langs de "natte horizon") **volgen** met de laatste 200 m de vestinggracht aan uw rechterzijde.
8. Aan het eind buigt de weg naar **links** en gaat over in een onverharde weg, Moddermanspad.
9. Dit pad **volgen**, de provinciale weg **oversteken** en het Moddermanspad **vervolgen**.
10. Na ca. 150 m (bij WKP 34) **rechtsaf**, betonpad op, Zwarteweg Zuid, en meteen **rechtsaf** een bospad op (rechts een bankje).
11. Bospad **volgen** tot sloot, hier **linksaf** en gelijk **rechtsaf**, betonpad op (Zwarteweg Zuid).
12. Bij WKP 33 asfaltweg **oversteken** en **rechtdoor**, Zwarteweg Zuid.
13. Einde weg **over brug** (hoogholtje) en na de brug **linksaf** (Bourtangerkanaal Noord).
14. Einde verharding (bij WKP 41) **rechtdoor** en na 150 m **rechtsaf** bospad op.
15. Bospad volgen langs vennetje. Einde pad op verharding **rechtsaf en gelijk** (bij WKP 39) **linksaf**, Stakenborgweg. (5 meter rechtdoor na WKP 39 staat een bankje).
16. Einde Stakenborgweg de straat **oversteken** en **rechtsaf** het fietspad volgen. (Vlagtwedderstraat)
17. 1^e weg **linksaf**, Oude Jodenkerkhoflaan. (Na ong. 200 m. aan de rechterkant het Jodenkerkhof).
18. Weg blijven **volgen** en 1^e onverharde weg **rechtsaf**, Kalkbranderijlaantje (grasweg).
19. Einde Kalkbranderijlaantje, klinkerweg **oversteken** en **rechtdoor**, Zevenkampenweg.
20. Vrijwel aan het eind van de Zevenkampenweg **rechtsaf** langs huis nr 10.
21. Pad langs hek **volgen** en einde pad op splitsing **rechtsaf**.
22. Dit pad naar links **volgen** terug naar de parkeerplaats bij het infocentrum.

Heeft u op- of aanmerkingen over de wandeling of onjuistheden in de beschrijving of markering aangetroffen?

Meld het ons via het contactformulier op de website of per e-mail: info@wandeleninwesterwolde.nl

Sponsor van deze route:

Camping 't Plathuis

Bourtangerkanaal Noord 1, 9545 VJ Bourtange

Tel. +31 (0)599 354383 - www.plathuis.nl - info@plathuis.nl